

Kartleggingsskjema for autistiske trekk

Dette utforskende spørreskjemaet beskriver autistiske trekk hos voksne og hva de koster i hverdagen: kommunikasjon, sosiale koder, sansebearbeiding, behov for forutsigbarhet, sterke interesser, kamuflering, overbelastning og utmattelse. Det hjelper med å forberede samtalen når en utredning for autismespekterforstyrrelse vurderes, og med å finne situasjoner som bør tilrettelegges for en person som allerede har fått diagnosen.

Antall spørsmål	28 spørsmål
Estimert tid	7 minutter
Språk	Norsk bokmål
Originalnavn	Autistic Characteristics Inventory
Målgruppe	Voksne
Kategori	Autismespekteret

Forhåndsvisning av de 28 spørsmålene

Hvor ofte stemmer dette for deg i hverdagen?

Jeg oppdager i etterkant at noe som ble sagt, betydde noe annet enn jeg trodde (ironi, hint, skjult kritikk).

Aldri | Sjelden | Noen ganger | Ofte | Svært ofte

Hvor ofte stemmer dette for deg i hverdagen?

Jeg har vanskelig for å forstå de uskrevne reglene i en gruppe (på jobben, i familien, blant venner).

Aldri | Sjelden | Noen ganger | Ofte | Svært ofte

Hvor ofte stemmer dette for deg i hverdagen?

Støyen på travle steder (restauranter, butikker, åpne kontorlandskap) får meg til å gå eller trekke meg unna.

Aldri | Sjelden | Noen ganger | Ofte | Svært ofte

Hvor ofte stemmer dette for deg i hverdagen?

Uventede endringer i planene (en avtale som blir flyttet, en annen reiserute) bringer meg helt ut av balanse.

Aldri | Sjelden | Noen ganger | Ofte | Svært ofte

Hvor ofte stemmer dette for deg i hverdagen?

Når jeg fordyper meg i noe som interesserer meg sterkt, glemmer jeg å spise, sove eller ta pauser.

Aldri | Sjelden | Noen ganger | Ofte | Svært ofte

Bruk spørreskjemaene dine på nett

Send pasienten en lenke: de svarer på mobil eller datamaskin, og du får de skårede resultatene på e-post.

Se spørreskjemaet på mentaal.org ›

Skåring og tolkning

Skåring

Hvert utsagn skåres fra 0 (aldri) til 4 (svært ofte) etter hvor ofte det forekommer i hverdagen. Hvert domene består av 4 utsagn spredt utover skjemaet og gir en skår fra 0 til 16.

Tolkning av profilen

Det finnes ingen totalskår. Domenene rangeres fra mest til minst uttalt, hvert med en beskrivelse av hva det omfatter og hva som bør utforskes i samtalen. Domenene leses i to trinn: først selve særtrekkene (kommunikasjon, sosiale koder, sansebearbeiding, rutiner, interesser), deretter hva de koster personen (kamuflering, overbelastning og utmattelse). Uttalt kamuflering og overbelastning peker mot tilrettelegging i hverdagen og tid til å hente seg inn, uansett diagnose.

Vær oppmerksom på

Sosial angst, traumeerfaringer, oppmerksomhetsvansker eller depresjon kan gi en lignende profil. Diagnosen autismespekterforstyrrelse bygger på en spesialisert utredning som kartlegger utviklingen helt fra barndommen. Skjemaet har ingen spørsmål om selvmordstanker, som kan følge med autistisk utbrenthet. Disse må vurderes i samtalen, særlig når domenet «Overbelastning og utmattelse» er uttalt.

Begrensninger

Dette utforskende spørreskjemaet er ikke psykometrisk validert og har ingen terskelverdier. Det er en støtte i den kliniske samtalen og stiller ingen diagnose.

Eksempel på skåring

Skåring

Sosiale koder og relasjoner 14 / 16

Uskrevne regler i grupper, usikkerhet om hva slags relasjon man har, vansker med å holde vennskap ved like, sårbarhet for å bli utnyttet.

Utforsk: nåværende relasjoner (vennskap, parforhold, jobb), erfaringer med avvisning, erting eller manipulasjon, hva personen ønsker seg av relasjoner.

Kan suppleres med: SRS-2.

Kamuflering 11 / 16

Anstrengelser for å skjule eller kompensere for egne særtrekk overfor andre: beroligende bevegelser som holdes tilbake, øyekontakt man tvinger seg til, interesser man tier om, påtatte reaksjoner.

Utforsk: situasjonene der personen skjuler seg mest (jobb, familie, nye bekjentskaper), energien det koster, steder og mennesker der personen kan være seg selv.

Kan suppleres med: CAT-Q.

Sansebearbeiding 8 / 16

Følsomhet for lyder, lys, lukter og teksturer, og sen oppfattelse av kroppens signaler (sult, tørst, kulde).

Utforsk: hvilke sanser det gjelder, steder som unngås, tilrettelegging som allerede er på plass (hodetelefoner, solbriller, valg av klær), opplevelsen av smerte og trøtthet.

Kan suppleres med: GSQ.

Kommunikasjon og samtale 7 / 16

Forståelse av det som ikke sies rett ut og av ironi, innsatsen som kreves i samtaler uten bestemt formål eller med flere, misforståelser.

Utforsk: de mest krevende kommunikasjonssituasjonene (telefon, møter, uformell prat), nylige misforståelser, hva som hjelper (skriftlig kommunikasjon, tydelige beskjeder).

Kan suppleres med: SRS-2, RAADS-R.

Rutiner og forutsigbarhet 7 / 16

Behov for forutsigbarhet, vaner som gir trygghet, hva uforutsette hendelser og overganger mellom aktiviteter koster.

Utforsk: vanene som gir trygghet, de uforutsette hendelsene som bringer personen mest ut av balanse, hva som hjelper (planer, beskjed på forhånd), hvor mye angst som er knyttet til dette.

Sterke interesser 7 / 16

Sterke og oppslukende interesser, kilder til glede og ekspertise, som kan gå foran kroppens behov og pliktene.

Utforsk: nåværende og tidligere interesser, hva de gir (glede, ro, mestring), hvor mye plass de tar i løpet av dagen og i relasjonene.

Overbelastning og utmattelse 3 / 16

Behov for å hente seg inn etter samvær med andre, øyeblikk av overbelastning (låsning, tap av kontroll) og utmattelse som sprer seg til hverdagens gjøremål, som ved autistisk utbrenthet.

Utforsk: tegnene som varsler overbelastning, episoder med låsning eller nedsmelting og hva som utløser dem, en periode med langvarig utmattelse og hva som førte til den, måter å hente seg inn på.

Det er foreløpig ikke fastsatt validerte kliniske eller psykometriske terskelverdier for dette skjemaet. Resultatene bør derfor betraktes som utforskende indikatorer som kan støtte den kliniske samtalen, ikke som diagnostiske funn.

Er du psykolog?

Med Mentaal får du nyttig informasjon som hjelper deg i arbeidet med pasientene dine.

- Standardiserte tester
- Automatisk skåring
- Resultater på e-post

Prøv gratis | Se alle spørreskjemaene

★★★★★

"Det er et virkelig pluss i timene når jeg skal vurdere pasienten, og et svært rikt grunnlag for samtaler som utdyper det kliniske arbeidet."

 Ingrid M. - KAT-psykolog